

gevens – de gemiddelde opbrengst per plant *per casus* af te laten hangen van de mate van *deskundigheid* en *professionaliteit* van de kweker en aangetroffen kwekerijen (evenzo wordt op grond van de Richtlijn strafvordering de mate van professionaliteit van de inrichting gebruikt ten behoeve van de strafmotivering).

Het lijkt ons niet juist om in alle gevallen waarin twijfel is over de hoogte van de exacte opbrengst, ten voordele van de veroordeelde uit te gaan van slechts 5 gram per plant (de minimumopbrengst volgens het Gerechtelijk Laboratorium/Nederlands Forensisch Instituut), zoals mr Beckers voorstelt; daar waar naar ons oordeel op basis van het rapport van het Gerechtelijk Laboratorium wel de ervaringsregel kan worden gebruikt dat de gemiddelde opbrengst per plant 22 gram is.

Van belang is dat een objectief ervaringsgegeven gebruikt wordt waarvan aannemelijk is dat het de concrete omstandigheden van het geval zoveel als mogelijk benadert. De door mr Beckers voorgestelde oplossing zou een te grote bonus zijn voor de veroordeelde die er zorg voor draagt dat justitie niet in staat is in het onderzoek concrete gegevens te verzamelen over de daadwerkelijke opbrengst. ■

J.H.M. van Leijen

(officier van justitie bij het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM))

M.R. van Diggele

(forensisch accountant bij het BOOM)

G.Th. van Sta

(officier van justitie/plv. directeur van het BOOM)

Naschrift

Mijn bijdrage aan de rubriek O&M in NJB 2002/6/p. 268 heeft een uitgebreide reactie opgeroepen. Ik juich het toe dat de door mij verwoorde stellingen het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie kennelijk uitnodigt tot het voeren van een openbaar debat. Schrijvers wijzen er in hun reactie op dat het rapport van het Gerechtelijk Laboratorium meer genuanceerd is dan ik de lezer heb willen doen geloven. Dat is niet juist. Ik wees er op dat het in de door de politie ter zake van hennep teelt opgestelde processen-verbaal gebruikelijk is uitsluitend melding te maken van de conclusie aangaande de gemiddelde opbrengst van een hennepplant, die op basis van dit rapport wordt getrokken. Omdat het rapport niet bij de stukken wordt gevoegd, ontstaat ten onrechte geen zicht op de ook door mij vermelde nuancering, die in het bewuste rapport is opgenomen. Schrijvers beginnen met het ontkennen van het gebruik van de '22 gram norm'. Schrijvers stellen dat de vorderingen zich richten op de feitelijk gerealiseerde opbrengst. Bij de beschrijving van de aanwijzingen waarmee de vorderingen concreet kunnen worden onderbouwd wordt de dagelijkse praktijk miskend. In verreweg de meeste gevallen ontvangt de politie slechts een melding over stank- en/of wateroverlast. Op basis daarvan vermoedt men de aanwezigheid van een hennepplantage en wordt het aangeduide pand op grond van het bepaalde in artikel 9 van de Opiumwet betreden. Het politieoptreden in dit soort veelvoorkomende strafzaken is gewoonlijk kort en krachtig. Het onderzoek blijft veelal beperkt tot inbeslagname van de kwekerij en het opnemen van een verklaring van de verdachte. Kwekerijen met een omvang van niet meer dan 1000 hennepplanten worden ter beoordeling aan de Politierechter voorgelegd. Juist in die veelvoorkomende ontnemingszaken wordt de verklaring van de verdachte omtrent de opbrengst van zijn hennepplanten door de strafrechter

afgezet tegen de '22 gram norm' (door schrijvers 'objectieve ervaringsregel' genoemd). In dit verband verwees ik in mijn bijdrage onder voetnoot nummer 2 naar een uitspraak van de rechtbank te Middelburg, die ik overigens correct weergaf. Afgezet tegen de '22 gram norm' lijkt de rechtbank te Middelburg in die zaak op het eerste oog inderdaad een redelijke beslissing te hebben genomen. Maar is een gemiddelde opbrengst van 22 gram per plant op zichzelf een redelijk uitgangspunt? Schrijvers menen van wel en bespreken het gebruik van het door mij bekritiseerde rapport van het Gerechtelijk Laboratorium als 'bewijsmiddel'. Een bewijsmiddel dient deugdelijk te zijn. Ik stel dat met name vanuit statistisch oogpunt stevige kritiek op het bewuste rapport valt te leveren. Ik wees er op dat ook dr A.C.M. Jansen in het openbaar stevige kritiek heeft geuit op het bewuste rapport.¹ In mijn bijdrage onderbouwde ik deze bewering in voetnoot nummer 6. In de daar aangeduide zaak trad dr A.C.M. Jansen (overigens op verzoek van advocaat mr dr Ter Brake) als getuige-deskundige bij het Gerechtshof te Amsterdam op. Anders dan schrijvers kennelijk menen heb ik in de bewuste voetnoot overigens geen enkele suggestie omtrent het oordeel van het Hof gewekt. Schrijvers volharden in de conclusie, die zij op basis van het door mij bekritiseerde rapport trekken. Het is opmerkelijk dat de schrijvers de opstellers van het bekritiseerde rapport niet om een inhoudelijke reactie hebben gevraagd. Een Officier van Justitie te Zutphen heeft onlangs de door dr A.C.M. Jansen en mij verwoorde kritiek op het rapport ter commentaar voorgelegd aan het Nederlands Forensisch Instituut (hierna NFI genoemd). De Officier van Justitie schreef het NFI dat hij bij een ontnemingsvordering op basis van het bewuste rapport 'de richtlijn' had gehanteerd dat de gemiddelde opbrengst per hennepplant 22 gram bedraagt. Naar aanleiding van het door mij tegen de vordering gevoerde verweer werd het NFI om een deskundige reactie gevraagd. Het NFI wijst er in een deskundigenrapport allereerst op dat de in het rapport van 16 maart 1995 vermelde bevindingen niet zijn bedoeld als 'richtlijn'.² Het NFI erkent dat de in het rapport verwoorde bevindingen zijn gebaseerd op twee soorten kweekmethoden. Te weten: kasteelt en binnenteelt. Dr M.J. Sjerps, statisticus bij het NFI, erkent ook dat de in het rapport genoemde gemiddelde opbrengst van 22 gram per plant sterk wordt bepaald door de grote uitschieters in opbrengst van 80-120 gram per plant. Anders dan schrijvers lijkt de statisticus van het NFI de door dr. Jansen en ondergetekende geuite kritiek wel te kunnen plaatsen. Ik citeer het NFI: 'het hanteren van een gemiddelde opbrengst van 22 gram per hennepplant lijkt voor berekening van de gehaalde opbrengst – in onderhavige zaak – niet gerechtvaardigd, omdat het een overall-gemiddelde is over verschillende kweekmethoden. In de bewuste zaak werd vervolgens alsnog een opbrengst van 5 gram per plant gehanteerd. Mijn suggestie om bij twijfel aangaande de opbrengst van een hennepplant uit te gaan van 5 gram in plaats van 22 gram is in dit licht bezien kennelijk zo gek nog niet. ■

André Beckers

(advocaat te Stein)

1. In mijn bijdrage sprak ik abusievelijk over dr A.C. Jansen.

2. Deskundigenrapport d.d. 27 februari 2002, Nederlands Forensisch Instituut, zaaknummer 02.02.04.016.